

Доц.д-р Елка Дроснева

кабинет 33

тел.+359 (0)2 9308 232

+359 (0) 887 251063

Катедра История на България

Исторически факултет

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

Бул. Цар Освободител 15

1504 София

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Конкурс за професор по Българско Възраждане в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски”, с единствен участник доц. д-р Пламен Димитров Митев.

1. За начало. Обратно на съществуващата практика, предпочитам да заява, че познавам кандидата от края на 70-те години, работили сме десетина години в един кабинет, а общуването ни продължава и до днес, в съгласие и несъгласие; участвали сме заедно в множество конференции и проекти, да не говорим за съвместната ни работа по кандидат-студентски изпити и популяризация на научното историческо познание. Казано накратко – ние сме достатъчно приятели, за да съм субективна, и достатъчно приятели, за да съм обективна. Близостта и общата месторабота са ми позволили да познавам във висока степен творчеството, научно-организационните му изяви и разностранната му преподавателска дейност. В същото време съм достатъчно независима, дотолкова доколкото не ми е работодател и не съм му административен заместник. Но съм и пристрастна, защото е трудно да не си пристрастен с радостта, че в колегията ни е един толкова висококачествен изследовател, отличен преподавател и приветлив човек, с когото има смисъл да спориш.

Още тук ще съобщя окончателното си становище: Пламен Митев е готов за професор преди години още, но обявяването на конкурса сега е плод на държавната бъркотевница в областта на науката и образованието, а частично и на принципите на

Господин Декана Пламен Митев, с които Катедрата не можа да се пребори, сигурно защото често е склонна да уважава личната воля на сътрудниците си. Но се радвам на конкурса по серия причини. Най-сетне „инстанциите” ще отчетат научния принос на един университетски преподавател – за каквото се сещат при разнообразни отчети за Националния статистически институт, Акредитационната комисия, някоя годишнина, повик от библиографи в домашни и чуждестранни институции и пр. И никога – в личните планове на преподавателите – такава дейност не се предвижда, не се заплаща и не се отчита.

Най-сетне, като историограф (историк на историческото познание) ще отбележа, че жанрът „Становище на член на журито”, въведен от поредния нов закон, не ме задължава да споделя всички резултати от историографския си анализ на тема „Жизнен и творчески път на Пламен Митев до зимата на 2012/2013 г.”. По-лошото е, че чрез ограниченията в обема, не ми го и позволява. Затова в следващите страници ще се огранича с твърде частични бележки, почти без да доказвам мнението си и почти без да привеждам примери.

От формална гледна точка, доц. д-р Митев се представя с три монографии (една в съавторство; един сборник статии и студии, писани по различни поводи, публикувани в различни реномирани издания от 2000 до към 2012 г.; един лекционен курс, с първо издание от 1999 г., а тук разширен и обогатен). Към тях се добавят още 25 статии и студии основно на български език, но и една на английски и две на немски език, публикувани в различни средища в България, а също и зад граница. Накрая са добавени 5 рецензии (едната на френски) – знак за авторовата тревога за състоянието на историографския, както в Науката Историография го наричаме, жанр „Рецензия” в българската историопис. И макар докато имаше упражнения по Историография (т.е., до 2011 г.) да изисквахме от студентите задължително да пишат по една рецензия, никак не съм оптимистично настроена за бъдещото на жанра.

2. За конкурса. Днес ми звучи като едва ли не „екзотично” явление, щом от 70-те години насам се обявява за първи път във факултета, след прекъсване от 4 десетилетия.

Колкото за публикуваните лекционни курсове, след този на Димитър Косев (1951) и на Николай Генчев (1978), двата курса на кандидата в конкурса Пл. Митев са третата ни храбра крачка в тази посока. Като знам настроенятията на колегията, ще причисля доц. Митев към преподавателите, които смятат, че такива курсове трябва да се публикуват,

сиреч към малцинството. Би трябвало според правилата на Историографията да сравня двете издания, но книгите на колегата ми са от тия, дето се крадат – кражбата в случая е знак за интереса към тях. В структурно отношение настоящият курс на Пл. Митев е твърде различен от курсовете на двамата ни учители и отразява степента на развитие на науката, на идеите за преподаване и на собствената гледна точка на автора си. Но си прилича с предишните курсове по отговорността, достъпността и незавършеността – според замисъла, така представеният дълги години изграждан курс по-скоро въвежда, отколкото да показва всичко, което се случва в часовете за лекции. В това отношение сме напълно съмишленици с доц. Митев: университетското образование трябва да дава основите, да открива посоките и да дава простор на студентите за саморазвитие. Университетът не е място за учене по учебници. Въпреки това, с удоволствие отбелязвам, че учебникарският опит на Пл. Митев, насочен към средното образование, е сложил добри следи в университетския му курс. Извън тези страници оставям сравнението с учебната програма за студентите, включително в частта литература. Само още една черта: сравнен с научните изследвания на автора, курсът показва усърдието най-новото, до което са достигнали изследователят и колегите му, да бъде предложено на студентите, без да се пренебрегват предходните резултати от изучаването на възрожденската епоха.

Няма логика да изтъквам качествата на изследователя и преподавателя такива, каквито ги търсим у студентите при семестриалните изпити, у магистрантите при оценката на дипломните им работи, у кандидат-докторантите и докторантите, у кандидат-асистентите и кандидат-доцентите – щом е минал тези нива, при това блестящо, Пламен Митев очевидно ги притежава отдавна, а не ги е и загубил – само ги е доразвил, в най-добрия смисъл на думата.

За краткост на изложението ще посоча, че кандидатът за професор – като всички нас – има предпочитания към определен период (втората половина на Българския XIX в.), към определени видове човешки дейности – политическото минало, а покрай доброто му сътрудничество с Комитета Васил Левски биват забравяни отличните му дирения по стопанска история, но не страни и от историческата проблематика в областта на църковното движение и книжовността и образованието, отделни аспекти от външните взаимовлияния, а в общ план от идейните специфики на епохата. И със сигурност има вкус към отделните човешки същества, сътворили своето време – от най-

ярките към по-символично познатите или направено „забравени простосмъртни“. Кое то е белег и на пространството в творчеството му.

Съчиненията му са писани по различни поводи, в различни места, често за годишнини или юбилейни сборници за нашите учители и приятели. За някого това е изначална разпиляност, но за Историографа като мен е свидетелство за инициативност на автора, за приема му в колегията, а текстовете са поредното доказателство, че в никакъв научен форум и сборник не можеш да участваш, ако с години не си работил проблематиката. В този ред на мисли държа да подчертая, че Пл. Митев е от историците в поколението, които под „историк“ разбират всекиго професионалист, където и да работи – в Университета, Академията, в училище, в архив, библиотека или музей, все едно дали в столицата или в страната – в малко селище, или в областен център. Уважителен е към добросъвестните популяризатори, но с основание не прощава на „лаици, самозванци, специалисти по всичко“, пък и няма обичай да „гали с перце“ колегията, макар не всяка негова оценка да е приемлива за мен. Да добавя още, че е щедър да сподели откритията си – само едно от доказателствата е обичта му към публикуване на извори, но понеже едната обич не стига, да изтъкна: прави го професионално.

3. Несъгласия. Науката Историография и приятелството ме задължават да споделя поне част от тях по отношение на доц. Пл. Митев. Те засягат отделни термини, особено историографски, някои оценки – понякога плод на цветистия език на доц. Митев, иначе отличен и категорично четивен и точен. И ще вметна само едно уточнение, тъй като го намирам за крайно наложително: синът на Николай Хр. Палаузов – Владимир – не умира като дете, а като професор в Новоросийския университет в Одеса, вече през ХХ в., пък е и многозаслужил в градежа на Нова България. Прочие, силно подозирам, че в текста от сборника със статии е възможно грешката да е печатна. Печатни грешки никой от нас никога не е успял напълно да избегне, както и всички ние далеч не винаги сме писали само силни статии. Но не е тук мястото да споделям кои статии на колегата си оценявам като да са под неговото ниво, а кои съм чела по няколко пъти не заради конкурса, а и към времето на излизането им и за собствено умствено и емоционално наслаждение. Книжките за това и се пишат.

4. Вместо заключение. Пред почитаемите членове на научното жури декларирам: с чиста съвест, напълно убедена, с радост и удовлетворение ще гласувам за избора на

доц. д-р Пламен Митев за професор. А на самия Пламен Митев благодаря за обичта към епохата, която изследва и към всичко, което изгражда нейния облик; за отговорността към преподаването; за страстта и професионализма, с които работи с колегията и за популяризацията на науката; за уважението към нашите учители. И с надеждата, че с професора ще си спорим не по-малко, отколкото с асистента и доцента Митев.

Връпче, 15 април 2013 г.

доц. д-р Е. Дроснева